

Kääpiöhopeatäplä

Dvärgpärlemorfjäril

Boloria improba (*Clossiana improba*)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen (LSA 1066/2023)

Rauhoitettu (LSA 1066/2023)

EU:n lajikoodi: 1931

Luontodirektiivin laji (liite II)

ALP suojelutaso epäsuotuisa huono, vakaa



Luonnehdinta

Kääpiöhopeatäplä on keskikokoista pienempi päiväperhoslaji, jonka etusiipien kärkiväli on 27–36 mm. Laji on muihin esiintymisalueillaan tavattaviin hopeatäplälajeihin verrattuna pienehkö ja väriltään tumman savuttunut. Sen siivet ovat pyöreähköt ja takasiipien alapinnoilla on vaaleampia kulmikkaita kuvioita.

Elinympäristö ja levinneisyys

Kääpiöhopeatäplä esiintyy muutamilla Käsivarren Lapin korkeilla tuntureilla, erityisesti Guonjarvarrilta Haltille ulottuvalla alueella. Lajin elinympäristöä ovat tuntureiden loivat ylärinteet noin 700–1 000 metrin korkeudessa. Se viihtyy paikoilla, joissa on puronokelmia ja valuvesirinteitä sekä matalaa rehevää niittymäistä kasvillisuutta. Usein lumenviipymissä. Toukan käyttämää ravintokasvia ei varmuudella tunneta, mutta naaraiden on havaittu munivan vaivaispajun (*Salix herbacea*) juureen.

Nykytila ja uhkatekijät

Kääpiöhopeatäplän havainnointia ja vuosien välistä seurantaa vaikeuttavat merkittävästi lajin lentoajan ja sääolojen voimakkaat vaihtelut sekä se, että melkein kaikki tunnetut lajin esiintymispaikat Suomessa sijaitsevat vaikeiden taipaileiden takana Käsivarren erämaan alueella. Kääpiöhopeatäplän merkittävintä esiintymispaikkaa on kuitenkin seurattu säännöllisesti vuonna 2008 alkaneessa tunturiperhosseurannassa, eikä tämän esiintymän koossa ole havaittu selvää muutosta. Kääpiöhopeatäplän ensisijainen uhkatekijä pitkällä aikajänteellä on ilmastonmuutos. Porolaidunnuksen mahdollisia vaikutuksia on myös syytä tarkkailla, vaikka ne ovat oletettavasti vähäisiä. Lajia on aiemmin talletettu paljon kokoelmiin runsaina esiintymisvuosina, mutta ei voida osoittaa, että keräilyllä olisi ollut vaikutusta populaation kokoon.

Hoitosuositukset

Kääpiöhopeatäplän esiintymistä huonosti tunnetuilla tunturi-alueilla pitää selvittää edelleen ja tehostaa seurantaa. Koska kääpiöhopeatäplä on korkeimpien tuntureiden lakialueiden laji, pitkällä aikajänteellä sen säilyminen Suomessa edellyttää ilmastonmuutoksen pysäyttämistä.

Lähteet

- Ilmonen, J., Ryttyäri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s.
- Marttila, O., Hahtela, T., Aarnio, H. & Ojalainen, P. 1990. Suomen päiväperhoset. Suomen Perhostutkijain Seura. Kirjayhtymä, Helsinki. S. 305–307.
- Somerma, P. 1997. Suomen uhanalaiset perhoset. Suomen ympäristökeskus, Suomen Perhostutkijain Seura, Helsinki. 336 s.
- Välimäki, P., Männistö, K. & Kaitila, J. 2011. Katsaus Enontekiön uhanalaisiin tunturiperhoslajeihin ja tunturiperhosseurannan esiintymisaluehavaintoihin vuosina 2008–2011. Baptria 36: 70–90.
- Suomen Perhostutkijain Seura 2022. *Boloria improba*. [Viitattu 1.11.2022] <https://www.perhoset.fi/historia/nymphalidae/bol-improba.htm>

Kuva: Mia Malin